

CİN SURESİ (4)

(...düünden devam)

Cinlerin mâhiyetini Allah bilir. Fakat onlar erkek ve kadın biçimine girip görünebilirler. Âyette o görüntüleri kastedilmiş olabilir. Kaldı ki biraz önce işaret ettiğimiz üzere bazı bilginlere göre cinler, bedenlerden ayrılmış olan insan ruhlarıdır. Eğer bu ihtimal doğru ise, o zaman insan ruhlarının erkek ve kadınları vardır. Müfessirlerin büyük çoğunluğu, “erkek cinler” anlamını vermişlerdir. Ayrıca âyette cinlerin erkek veya dişisi olduğu anlatılmıyor, Arapların böyle inandıkları ve yaptıkları anlatılıyor. Cinlerin, erkekli, dişili olduğuna inanan Arapların, cinlerin erkeklerine sığınıp onlardan himâye beklemeleri kınanıyor. Çünkü sığınılacak tek varlık, tek koruyucu yüce Allah'tır.

Muhammed 'İzzet Derveze'nin de dediği gibi Cin Sûresi'ndeki âyetlerin asıl amacı, Kur'ân dinleyen cinleri anlatmak değil, onların ağzından Kur'ân'ın ilk muhâtabı olan Araplara öğüt vermek, onlara şirkin bâtil olduğunu anlatmaktır. Sûrede şu anlam sezilmektedir:

Sizin kutsallaştırıp taptığınız cinler dahi Kur'ân'ın Allah kelâmı ve Allah'a ortak koşmanın batıl olduğunu kabul ettikleri halde siz neden inadedip bu Kur'ân'a karşı geliyor, batıl inançlarınızı bırakmıyorsunuz?

7'nci âyetin, cinlerin sözünün nakli olması da, asıl vahiy olması da muhtemeldir. Birinci takdirde cinler birbirlerine: "Ey cinler, insanlar da sizin zannettiğiniz gibi Allah'ın kimseyi diriltmeyeceğini zannettiler" demiş olurlar. İkinci takdirde yani âyetin, cinlerin sözü değil, asıl vahiy olması halinde mânâ şöyle olur: "Ey Kureyş kâfirleri, cinler de sizin zannettiğiniz gibi Allah'ın kimseyi diriltmeyeceğini zannettiler."

Bizim kanâatimize göre 6 ve 7'nci âyetler cinlerin sözü değil, asıl vahiydir. Çünkü cinlerin sözlerini anlatan âyetlerin hepsinde "biz, biz" diye cinlere giden mütekellim (birinci şahıs çoğul zamiri) vardır. Özellikle yedinci âyetin, cinlerin sözü olarak mânâlandırılması, söz akışında bir rekâket meydana getirmektedir. Bu âyetin asıl vahiy olması, söze daha uygundur. Bu iki âyet, “ûhiye ileyye ennehû: bana vahyolundu ki”ye bağlanmıştır. Yüce Allah birer parantez cümlesi olan bu iki âyette bazı insanların cinlere sığınarak onları şımarttıklarını, cinlerin de insanlar gibi Allah'ın, kimseyi diriltemeyeceğini sandıklarını bildirmektedir.

"Bu makamda âyetlerin böyle, bir aşağıya, bir yukarıya atfında, iki tarafa çakan şimşek gibi bir yaldırayış ve bu suretle bir taraftan anlatılan zan kavramındaki çalkanışa, bir taraftan da onlara saldırılan şihâbların parıldayışına tam bir uygunluk belâğeti vardır".

(devamı yarın..)